

7. Lyzunova O.M. (2017). Sutnist kryptovaliuty ta yii proryv v ekonomitsi. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. S. 196-199.
8. Lubenets I. Ohliad tsyfrovyykh kryptovaliut [Elektronnyi resurs] / Bloh ekspertiv pro finansy. - Rezhym dostupu do resursu: http://www.prostoblog.com.ua/lichnye/byudzheth/obzor_tsifrovyyh_kryptovaliut.
9. Marks K. Kapital. (1969). Moskva: Yzd-vo polyt. lyt., 1969.
10. Molchanova E. (2014). Hlobalna servisna pryroda suchasnykh kryptovaliut. Mizhnarodna ekonomichna polityka. № 1. S. 60-79.
11. Petruk O.M., Novak O.S. (2017). Sutnist kryptovaliuty yak metodolohichna peredumova yii oblikovoho vidobrazhennia. Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. № 4 (82). S. 48-55.
12. Poplavskiy O.O. (2016) Kryptovaliuta yak ob'ekt ekonomichnoho analizu v strakhovykh kompaniiakh.

Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky. № 4. S. 178-184.

13. Chaplian S. (2018) Pravovy status kryptovaliut [Elektronnyi resurs] / Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo. № 2. S. 148-165. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2018_2_17.

14. <https://bitinfocharts.com/ru/markets> - onlain-portal kursiv kryptovaliut.

15. <https://ru.blockspoint.com> - onlain-vydannia Blockspoint.

16. <https://opendatabot.ua/blog/235-bitcoins-20-000-000-servis-monitorynahu-reiestratsiinykh-danykh-ukrainskykh-kompanii-ta-sudovoho-reiestru-dlia-zakhystu-vid-reiderskykh-zakhopen-i-kontroliu-kontrahentiv>.

17. <https://zakon2.rada.gov.ua/laws> - ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy.

УДК: 658.14:657

Мосійчук І. В.

м. Житомир

Mosijchuk I. V.

Jitomur, Ukraine

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті досліджено складові елементи фінансового та управлінського аналізу та розкрито основні його принципи. Наведено схему аналізу фінансового стану підприємства та класифікацію його видів за різними ознаками. Виділено етапи при проведенні аналізу діяльності підприємства

Ключові слова: фінансово-економічний стан, управлінський аналіз, фінансовий аналіз, оцінка фінансово-економічного стану, фінансова діяльність підприємства

THEORETICAL ASPECTS OF COMPLEX EVALUATION FINANCIAL AND ECONOMIC STATUS OF THE ENTERPRISE

Abstract. It is stated that financial condition is an essential characteristic of the financial activity of the enterprise. It creates competitiveness of the enterprise and its potential in business cooperation, is a guarantee of practical realization of economic interests of all participants of financial relations: both the enterprise itself and its partners. Assessment of the financial and economic condition of the enterprise implies a specific sequence of analytical work. The following stages of the analysis of the activity of the enterprise are distinguished: development of a system of synthetic and analytical indicators that characterize the object of analysis; collecting and preparing for the analysis of the necessary information; comparison of actual results of management with indicators of the plan of the reporting year, actual data of previous years, with the achievements of leading enterprises, industry as a whole; factor analysis: identify the factors and cause their impact on the result; identifying available and promising reserves for improving production efficiency; estimation of results of management taking into account the effect of various factors and revealed unused reserves, development of measures for their use. Therefore, financial and economic analysis is an assessment of the financial and economic activity of the enterprise in the past, present and foreseeable future. Its purpose is to identify the state of the financial health of the enterprise, identify weaknesses, potential sources of problems in its future work and identify the strengths that the firm can rely on. The author concludes that financial condition is the most crucial characteristic of the financial activity of an enterprise. It creates competitiveness of the enterprise and its potential in business cooperation, is a guarantee of practical realization of economic interests of all participants of financial relations: both the enterprise itself and its partners.

Keywords: financial and economic status, management analysis, financial analysis, evaluation of financial and economic status, financial activity of the enterprise.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Участь України у європейських та євроатлантичних інтеграційних процесах вимагає від фахівців економічного спрямування вміння кваліфіковано використовувати облікову інформацію в системі управління з метою проведення стратегічних змін у діяльності підприємства. Для успішного розвитку суб'єкту господарювання, гармонійного забезпе-

чення інтересів його власників, персоналу, інвесторів необхідно проводити постійний моніторинг його фінансового стану.

Саме фінансові показники діяльності підприємства є індикатором його конкурентоспроможності й ефективності господарювання в ринковій економіці. Становлення ринкової економіки в Україні, поява фінансових ринків сприяли розвитку такого

важливого напрямку аналітичної роботи, як фінансовий аналіз [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням визначення змісту фінансового стану підприємства займалися такі автори, як М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька, В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погрішук та ін. Дослідженню оцінки фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання, займаються вітчизняні та зарубіжні вчені. Зокрема аналіз економічного та фінансового стану висвітлені у роботах В.О. Подольської, О.В. Яріш, А.М. Турила, А.В. Агапової, І.О. Школьник, І.М. Боярка, О.В. Дейнеки та інших.

Метою статті є дослідження теоретичних аспектів комплексної оцінки фінансово-економічного стану підприємства.

Виклад основного матеріалу з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Фінансовий стан є найважливішою характеристикою фінансової діяльності підприємства. Він визначає конкурентоспроможність підприємства і його потенціал в діловій співпраці, є гарантом ефективної реалізації економічних інтересів всіх учасників фінансових стосунків: як самого підприємства, так і його партнерів.

Потрібно зауважити, що в наукових працях і навчально-методичних розробках поняття «фінансовий стан підприємства» ототожнюється з поняттям «економічний стан підприємства», що не зовсім правильно з кількох причин.

По-перше, відбувається підміна поняття «економічний стан підприємства» на термін «фінансовий стан підприємства».

По-друге, поняття «економічний стан підприємства» за своїм змістом більш широке, ніж поняття «фінансовий стан підприємства». Загальновідомо, що є: економічна діяльність підприємства і її складова – фінансова діяльність підприємства; економічний аналіз і його складова – фінансовий аналіз; економічна безпека підприємства і її складова – фінансова безпека підприємства; система економічних показників, частиною яких є і фінансові показники тощо [4].

Фінансовий аналіз є частиною загального, повного економічного аналізу господарської діяльності підприємств, що складається з фінансового і управлінського аналізу (рис. 1).

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства [4].

Розподіл економічного аналізу на фінансовий та управлінський з'явився у зв'язку з відповідним поділом бухгалтерського обліку і відбиває особливості формування інформаційної бази мікроекономічного аналізу – для зовнішнього та внутрішнього користування [5].

Фінансовий аналіз є основою для управління фінансами підприємства. В узагальненому вигляді він включає в себе три головні елементи [2]:

- 1) оцінка фінансових потреб підприємства;
- 2) розподіл потоків грошових коштів залежно від конкретних планів підприємства, визначення додаткових обсягів залучення фінансових ресурсів та каналів їх одержання – кредити, пошук внутрішніх резервів, додатковий випуск акцій, облигацій;
- 3) забезпечення системи фінансової звітності, яка б об'єктивно відображала процеси та забезпечувала контроль за фінансовим станом підприємства.

Метою оцінки фінансово-економічного стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва, зміцнення комерційного розрахунку як основи та стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед контрагентами, бюджетом, банками.

Завдання аналізу фінансово-економічного стану підприємства можуть бути різними в залежності від поставленої мети. Мета досягається на основі дослідження в динаміці абсолютних і відносних показників і виділення таких основних підрозділів аналізу фінансово-економічного стану: аналіз балансу, аналіз майна і джерел його утворення, аналіз ліквідності і платоспроможності, аналіз фінансової стійкості та стабільності, аналіз ділової активності, аналіз фінансових результатів і прибутковості діяльності.

Особливого значення в сучасних умовах господарювання набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства за існування різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) фірми, які можна виявити тільки завдяки своєчасному й об'єктивному аналізу фінансового стану підприємств.

Оцінка фінансово-економічного стану підприємства передбачає певну послідовність виконання аналітичної роботи. При проведенні аналізу діяльності підприємства виділяються наступні етапи [2]:

- уточнення об'єктів, мети і задач аналізу, складання планів аналітичної роботи;
- розробка системи синтетичних і аналітичних показників, за допомогою яких характеризується об'єкт аналізу;
- збір і підготовка до аналізу необхідної інформації (перевіряється її точність, приводиться до порівняльного виду і т. д.);

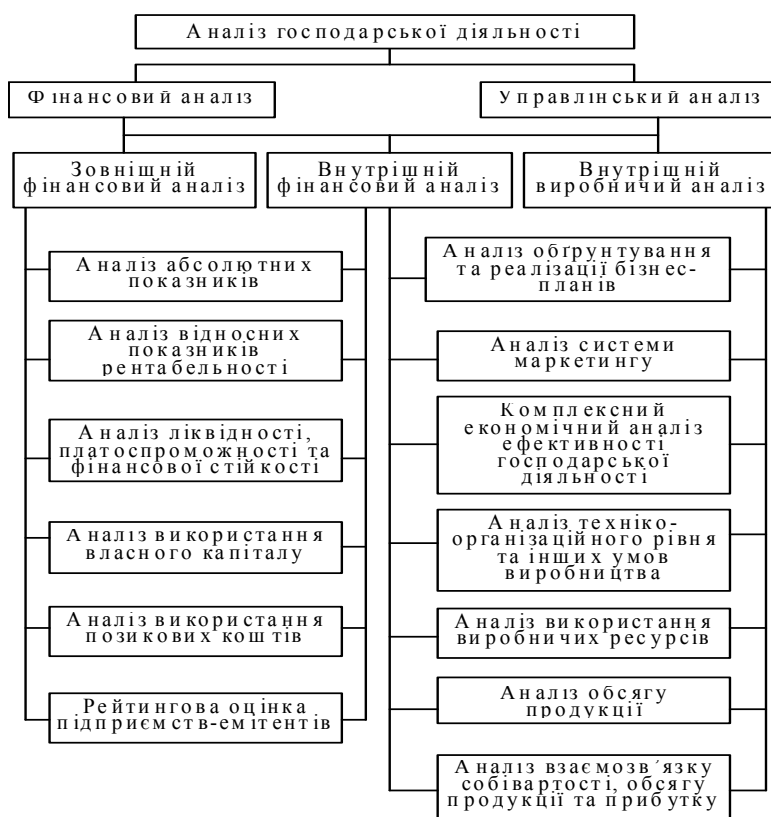

Рис. 1. Складові елементи фінансового та управлінського аналізу [4]

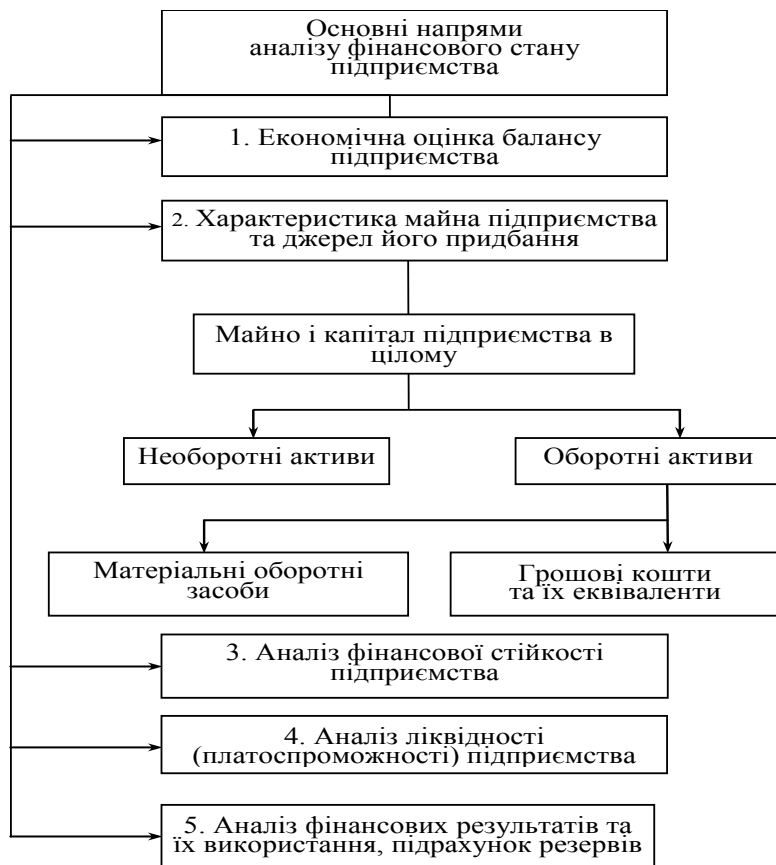

Рис. 2. Схема аналізу фінансового стану підприємства [1]

Таблиця 1

Основні принципи фінансового аналізу

Принцип!	Характеристика!
Науковості	Передбачає глибоке, повне пізнання об'єктивних законів функціонування підприємства як економічної системи, дії об'єктивних і суб'єктивних факторів зміни його фінансового стану і розвитку.
Системності	Передбачає дослідження економічних явищ і процесів як складних систем, які складаються з багатьох елементів, що взаємодіють між собою і саморозвиваються.
Комплексності	Він означає, що на результат діяльності впливає багато факторів, які діють у взаємозв'язку. Тому аналітик повинен враховувати в дослідженні не лише основні (цільові по відношенню до завдань дослідження) результати, а й побічні
Дослідження явищ у динаміці	Означає, що зміна процесів має характер наступності, наслідування. При цьому має забезпечуватися порівнюваність результатів досліджень, тобто результати аналізу попередніх періодів можуть бути використані для аналізу показників в поточному періоді
Конкретності та дієвості аналізу	Означає безпосередню цільову спрямованість досліджень на конкретну практику та результативність у досягненні поставленої мети. Це забезпечується шляхом розроблення аргументованих аналітичних висновків і пропозицій
Зрозумілості та адекватності тлумачення	Забезпечується шляхом обов'язкового пояснення отриманих результатів дослідження у вигляді відповідних висновків, коментарів, складанням пояснювальних записок
Оперативності (своєчасності)	Означає своєчасне встановлення відхилень від нормативних значень в обмежені строки, достатні для вживання дієвих коригуючих управлінських дій
Періодичності (регулярності)	Передбачає необхідність періодичного проведення аналізу за відповідні звітні періоди з метою створення цілісного уявлення про динаміку фінансово-господарських процесів на підприємстві
Економічності	Передбачає, що витрати на проведення аналізу мають бути менше результатів, отримуваних від виконання управлінських рішень за висновками та пропозиціями аналізу
Пріоритетності в оцінках (принцип рейтингової оцінки)	Передбачає визначення пріоритетів у досягненні поставленої мети, черговості виконання заходів, спрямованих на цільову зміну фінансового стану і розвиток підприємства
Достовірності, об'єктивності та доречності аналітичних досліджень	Передбачає використання вірогідної інформації, відсутність помилок у розрахунках, правильне застосування методики розрахунку окремих показників та впливу окремих факторів, відсутність зайвої інформації, яка не потрібна для прийняття управлінських рішень

Джерело: адаптовано автором на основі [5]

- порівняння фактичних результатів господарювання з показниками плану звітного року, фактичними даними минулих років, з досягненнями провідних підприємств, галузі в цілому і т. д.;
- факторний аналіз: виділяють фактори і визначають їх вплив на результат;
- виявлення невикористаних і перспективних резервів підвищення ефективності виробництва;
- оцінка результатів господарювання з урахуванням дії різних факторів і виявлених невикористаних резервів, розробка заходів щодо їх використання.

Систематичний аналіз фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний ще й тому, що дохідність будь-якого підприємства і розмір його прибутку багато в чому залежать від його платоспроможності. Враховують фінансовий стан підприємства також банки при визначенні кредитоспроможності позичальника.

Для реалізації всіх функцій та завдань необхідно дотримуватися основних принципів фінансового аналізу (Табл. 1) [5].

Основні напрями аналізу фінансового стану підприємства наведено на рисунку 2 [1]. Для забезпечення виживання підприємства в сучасних

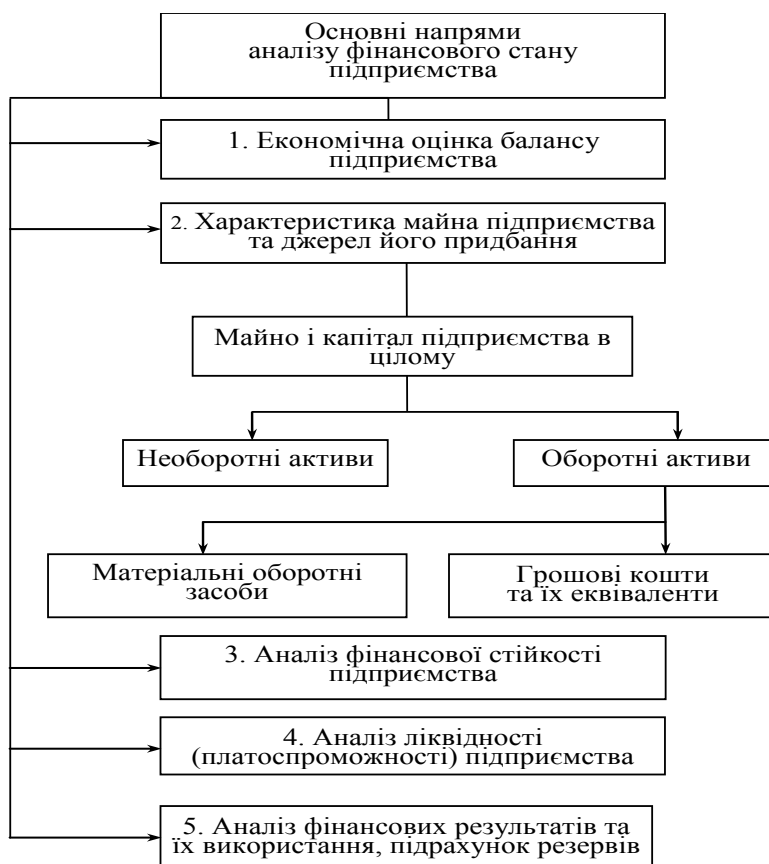

Рис. 3. Класифікація видів фінансового аналізу за різними ознаками [1]

умовах управлінському персоналу потрібно насамперед вміти реально оцінювати фінансовий стан як свого підприємства, так і його існуючих та потенційних конкурентів.

Існує кілька видів фінансового аналізу, класифікацію яких подано на рисунку 3 [1].

За організаційними формами проведення виділяють внутрішній і зовнішній фінансовий аналіз.

Внутрішній аналіз проводять фахівці самого підприємства.

Зовнішній аналіз здійснюють аналітики, які є сторонніми особами для підприємства, і тому не мають доступу до внутрішньої інформаційної бази підприємства. Такий аналіз більш формалізований і менш деталізований.

Особливостями зовнішнього фінансового аналізу є:

- значна чисельність суб'єктів аналізу користувачів інформації про діяльність підприємства;
- різноманітність цілей та інтересів суб'єктів аналізу;
- наявність типових методик аналізу, стандартів обліку і звітності;
- орієнтація аналізу тільки на публічну зовнішню звітність підприємства;

- обмеженість завдань аналізу;
- максимальна доступність результатів аналізу для користувачів інформації.

Основним змістом зовнішнього фінансового аналізу є:

- 1) аналіз показників прибутку;
- 2) аналіз показників рентабельності;
- 3) аналіз фінансового стану, ринкової стійкості, ліквідності балансу, платоспроможності підприємства.
- 4) аналіз ефективності використання позикового капіталу;
- 5) економічна діагностика фінансового стану підприємства і рейтингова оцінка емітентів.

Висновки. Отже, фінансово-економічний аналіз являє собою оцінку фінансово – господарської діяльності підприємства в минулому, дійсному й передбачуваному майбутньому. Його ціль – визначити стан «фінансового здоров'я» підприємства, виявити слабкі місця, потенційні джерела виникнення проблем при подальшій її роботі й виявити сильні сторони, на які фірма може зробити ставку.

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяль-

ності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності.

References

1. Bilyk M.D. (2007) Finansovyi analiz. K.: KNEU, 2007. - 592 s.
2. Hrynychutskyi V.I. (2012) Ekonomika pidpriemstva. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury.

3. Podolska V.O., Yarish O.V. (2007). Finansovyi analiz. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury.
4. Turylo A.M., Ahapova A.V. (2010). Vyznachennia vidminnostei u sutnosti y otsyntsi katehorii «Ekonomicnyi stan pidpriemstva» i «Finansovyi stan pidpriemstva». Aktualni problemy ekonomiky. № 7. S. 164-168.
5. Shkolnyk I.O. (2016) Finansovyi analiz. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury.

УДК: 658.7:656.2

ПОЙТА І.О., к.е.н.,
ГОРИК-ЧУБАТЮК М.О.
м. Житомир.

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. В статті розглянуто загальні засади та перспективи функціонування транспортної логістики в Україні, визначено напрями розвитку і заходи для її покращення. Виділено основні проблеми та виклики, які стримують зростання та ефективну роботу транспортної логістики. Проведено аналіз перевезення вантажів за видами транспорту та визначено індекс ефективності логістики України. Зроблено висновок, що поступова цілеспрямована інтеграція транспортного комплексу України до світової транспортної системи шляхом розвитку міжнародних транспортних коридорів може забезпечити не лише додаткові надходження до бюджету, а й стимулювати інвестиційну активність, вдосконалення технологій транспортування, транспортної інфраструктури країни в цілому та економічний розвиток регіонів.

Ключові слова: логістика, транспортна логістика, вантажооборот, логістичний підхід, індекс ефективності логістики, інтеграція.

MAIN CHALLENGES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF TRANSPORT LOGISTICS IN UKRAINE

Pojta I. O., Goryk-Chubatyuk M. O.
Jitomur, Ukraine

Abstract. The article describes the general principles and prospects of the operation of transport logistics in Ukraine, defines directions of development and measures for its improvement. It is stated that over the last few years, all logistics resources have been directed towards overcoming new obstacles caused by political and economic reasons. The high cost of borrowed funds, the depreciation of the national currency immediately increased the "leverage" of logistics decisions, significantly increased the impact of inventory turnover and logistical delays on the financial result of the business. Further development of logistics is inextricably linked with the development of economics, conditions for an inflow of investments, volume and transparency of state regulation. Roads are getting worse every year. The situation with the security of transport is sharpened to the limit, time-consuming and challenging customs procedures remain

The main tasks facing the transport organizations are defined, which include reducing the cost of transportation, improving their quality, shortening the delivery time, harmonious integration in the market of transport services of all types of modern transport through competition, coordinating them in the case of mixed transport, creating a conventional transportation industry—information space. Therefore, transport and logistics systems are a means of integrating the domestic transport complex into international transport and logistics systems by ensuring their forceful interaction. It is concluded that the gradual purposeful integration of UK